

**Carolus M. Romanorum Imperator, Et Francorum Rex,
Romano-Catholicus, Libris IV. Explicatus, Et Vindicatus**

Schaten, Nicolaus

Nevhsii, 1674

Cap. 12. Carolus M. falsò Francofurtensis Concilij Præses, & Judex à
Nifanio asseritur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99067)

C A P V T XII.

*Carolus M. falsò Francofurtensis Concilij Praeses, et
Judex à Nifanio asseritur.*

PRæter Concilia *Generalia*, quæ Carolo M. Rege & Imperatore sunt habita, alia *Nationalia*, alia *Provincialia*, alia *Diocesana*, alia *mixta*. Expendamus ordine singula.

Ad *Nationale* referamus Concilium *Francofurtense*; quamvis propriè *Nationale* non fuerit, quòd in eo conveniant Archiepiscopi, & Episcopi unius regni vel nationis, quibus Patriarcha aut Primas aliquis præfidet: nam & hujus muneris esse convocare Archiepiscopos, & Episcopos ad hæc Concilia, docet Augustinus Epist. 217. & Concil. Afric. c. 22. Neque ullus in Francofurtensi Concilio Primas exprimitur, à quò Concilium illud indictum sit. Convenere autem jussione Pontificis & Caroli M. Archiepiscopi & Episcopi Germaniæ, Galliæ, & Aquitaniæ: inde Suarez lib. 3. defens. Cath. c. 27. Binius, alijque inter *Provincialia* potiùs referunt. Sed de hoc contentio non sit: demus *Nationale* fuisse, certè *Generale* non fuit, ut falsò obtendunt hæretici.

I. Quæstio est, an Caroli M. solius auctoritate congregatum sit? & an in eo Carolus supremum judicem egerit? quod hic Prædicans contendit. Res ita se habet: Elipandus Toletanæ Ecclesiæ in Hispania Episcopus, ut hæresis suæ virus, de filio Dei adoptivo, per Gallias & Germaniam diffunderet, scripsit ad Carolum M. rogando suam sententiam Theologis examinandam proponi: addidit ejusdem argumenti literas ad Galliæ Episcopos. Carolus his literis acceptis, quibus argumenta hæresis exposuerat Elipandus, transmisit exemplar ad Hadrianum Pontificem, missâque semel atque iterum legatione Romam ad Pontificem, rogat, ut ad Synodum suo hortatu in Germania hac de causa celebrandam Pontifex perscriberet, quid de ipsa Elipandi nova doctrina sentiret. Hadrianus petitioni Regis obtemperans, Elipandi doctrinam discussit:

M M 3

quam

quam cum hæreticam invenisset, scripta ad Galliarum & Hispaniarum Episcopos epistolâ, hæreticam doctrinam declaravit, & anathematis sententiâ condemnavit. Uti hæc in epistola Caroli M. ad Hispaniæ Episcopos, & actis Concilij Francofurtensis tom. 20. Concil. Parisiens. edit. fusè exponuntur.

Hic primùm tua fraus apparet, qui Carolum nobis ex Catholico in Lutheranum transformare vis. Nam cum causa fidei hîc ageretur, Carolus eam ad sedem Apostolicam retulit, & Pontificis judicium expetivit. Facitisne hoc vos Lutherani, quibus nullum judicium magis execrabile, quàm Romani Pontificis? Carolus deinde hac super re Concilium Episcoporum à Pontifice decerni petijt. Quid Lutherus, quid vos Lutherani magis per omnium ludificationem subterfugistis, quàm ne nova Lutheri doctrina, judicio Concilij & Episcoporum subijceretur? Carolus postquam Elipandi hæresim à Pontifice damnatam accepit, judicio Pontificis acquievit, & nihil sollicitius habuit, etiam bello Saxonicò tantisper dilato, quàm conventum Episcoporum accelerare, ne hæresis illa per Galliam & Germaniam serperet, quam in fomite suppressam voluit: secus quàm Germani Principes, qui Lutheri doctrinam in tot malorum Iliades aluère.

II. Post acceptam Hadriani Pontificis epistolam, ejus consensu congregata est Synodus Francofurti ad Mœnum, anno Christi 794. sive per Carolum, ut Francorum annales memorant; sive per Legatos Apostolicos, quos Carolo & Concilio adfuisse dicemus, parum id refert. Id verò falsissimum est, dum Carolum Regem solùm præsedisse Concilio refert, ut Imperatoris potestatem, supra Pontificis Legatos Apostolicos, & Episcopos in Concilij attollas: quamvis eo tempore tum nondum Carolus Imperator esset: ergo non potuit pro Imperatoriâ dignitate id sibi vindicare. Deinde scribis, congregatam Synodum *præcipiente & præidente piissimo Rege Carolo*. Quod verbum, *Præidente*, in Concilio non legis.

Hinc altera fraus tua est, quam manifestè ostendo ex Canone primo Concilij, quo ita Synodus præfatur & testatur: *Conjunctis Deo favente Apostolicâ auctoritate, atque piissimi Domini nostri Caroli Regis jussione, anno XXVI. Principatus sui, cunctis regni Francorum seu Italia, Aquitania, Provincie Episcopis, ac Sacerdotibus Synodali Concilio; inter quos*

quos ipse mirissimus, sancto interfuit conventui. Viden, ut Synodus ipsa, Apostolicam auctoritatem conjungat cum jussione Regis? eamque primo loco collocet, & Caroli praesentiam post Episcopos ponat, quorum in Concilio primae partes sunt? Secundò Concilium dicit: *mirissimum regem inter fuisse*, non verò *praesedisse*: Quod ex cerebro tuo commutas. Nisi idem apud te sit interesse Concilio, & *praesidere*. Quare hæc verba Canonis & praefationis, non integrè & syncerè recitas? nisi quia more tuo & hæreticâ fide agis; omittendo ea quibus hæc tua in ipso limine falsitas retegatur.

Deinde si annales Francorum consulas, *Praeses* Concilij non Carolus sed *Apostolici Legati*. ita enim illi: *Adfuerunt etiam in eadem Synodo Legati Romani Pontificis, Theophilactus ac Stephanus Episcopi, vicem tenentes ejus, à quo missierant, Adriani Papa*. Ita præterea Adelmus, Ado, cæteri que Francorum scriptores. Prorsus ad illum modum Conciliorum, quo Romani Pontificis Legati Concilij Generalibus interfuerunt, & praesederunt: ut vel eò, quidam hanc *Francofurtensem Synodum*, ad Generales referant. Urges interim ex epistola Synodica Episcoporum ad Elipandum, & Hispaniæ Episcopos, quâ Patres fatentur: *Affidente & auxiliante sibi Carolo, præcepisse Carolum libellum adferri in medium, & prælegi mandasse Elipandi argumentum*: hinc infers, Carolum *praesedisse* Concilio. Quid hic dicis? est ne *affidere*, & *auxiliari* in Concilio, *agere Praesidem* Concilij? Næ tu mirus interpret es! neque ex eo quod interfatus Carolus, jusserit libellum ad se scriptum legi, *Praesidis* munus conficitur: cum id pro *auctoritate Regis* fecisse PP. velint, non ex imperio *Ecclesiastici Praesidis*, cujus se incapacem sciebat Carolus. Tam frivolis argumentis causam vestram agitis.

III. Tertia, (quam hic committis,) fraus est, quod Carolum M. hujus Concilij supremum judicem asseras; id ex ipsâ Caroli epistola nobis persuadere vis, in quâ ita scribit Carolus: se ab Elipando rogatum esse, *ut per semetipsum arbiter esset sua per Epistolam scriptam sententiae, de adoptivo Dei filio*. Ad quæ ita denuo Carolus: *Ecce ego vestris petitionibus satisfaciens, congregationi Sacerdotum Auditor & Arbiter assedi, discrevimus, & Deo donante decrevimus, quid esset de hac inquisitione firmiter tenendum*. Ex his Nifanius infert: Ergo Carolus Rex in Concilio Francofurtensi fuit *supremus judex* inter Episcopos & Sacerdotes. Quasi

Quasi idem auditor & arbiter in Concilio, etiam sit iudex cum iure suffragij decisivi. Admittuntur ad Concilia Generalia, Nationalia, & Provincialia, Presbyteri, Clerici, Monachi, laici; non ideo jus suffragij decisivi habent, quod Episcoporum est. Theologi adeo non ut Iudices, sed Consultores interfunt Concilijs. Et tu iudicium, quod Episcoporum est, hic in rebus fidei Regi laico, ante Pontificis Legatos, & Episcopos, & Sacerdotes tribuis; ipsum verò Episcoporum iudicium, in quo se Carolus fundat, & quod in eadem Epistola perscribit Elipando, & Hispania Episcopis, hic tu fraudulenter pro more tuo, & genio hæresis tuæ, omittis & suppressis; ideo res pōscit, ut hoc loco recitemus. Ita enim Carolus in eadem Epistolâ: *Idcirco vobis per singulos libellos dirigere curavimus, quid prædictorum Patrum pia unanimitas & pacifica perscrutatio auctoritate Ecclesiastica inveniret, statuisset, & confirmaret.*

Primo, quid Dominus Apostolicus cum sancta Romana Ecclesia, & Episcopis illis in partibus quaquaversum commorantibus, & Catholicis Doctoribus sentiret, sub unius libelli tenore statuimus.

Deinde ponit, quid Ecclesiastici Doctores & Sacerdotes Ecclesiarum Christi, de propinquieribus Italia partibus, cum Petro Mediolanensi Archiepiscopo & Paulo Foro-Julianensi, vel Aquilejanensi Patriarchâ, virum Domino valde venerabilibus, intelligi & firmiter credi voluissent, suis proprijs responsionibus exaratum libellum posuimus; quia ipsi quoque præsentis nostro Synodali conventui adfuerunt.

Post hæc tenet & tertius libellus Orthodoxam Sanctorum Patrum, Episcoporum, & virorum venerabilium fidem, qui in Germania, Gallia, Aquitania & Britannia partibus, dignis Deo deservunt officijs, vestrisque objectionibus sanctarum Scripturarum testimonijs roboratas obtinet responsiones. Hæc sedis Apostolicæ, hæc Episcoporum iudicia, quibus Carolus subnixus, non ut horum Præses aut iudex, sed consentiens auditor & arbiter, suam quoque sententiam subjunxit, in hæc verba:

Dein quarto loco mea propria unanimatis cum his sanctissimis prædictorum Patrum decretis, & Catholicis statutis Consensum subnexui, sicut vosmetipsi in vestra epistola, quam meo specialiter assignastis nomine, rogare curastis. Tanquam diceret: post Episcoporum iudicium, non necessarium fuisse suum consensum & arbitrium subnectere, nisi id specialiter

Elipando

Elipandus rogasset. Hinc cum Epistolâ Hadriani Pontificis, cum libello sacrosyllabo Episcoporum Italiae, cum Synodica epistola Episcoporum Galliae & Germaniae, Epistolam suam quoque Carolus ad Elipandum & Hispaniae Episcopos conjunxit.

Sed instat Nifanius, adducitque ex libello sacrosyllabo hæc Episcoporum verba: *Cum jubente Rege, publicâ voce recitata fuisset*, epistola videlicet Elipandi ad Carolum, *statim surgens venerabilis Princeps de sella regia, stetit supra gradum suum, ac locutus est de causâ fidei prolixo sermone, & adjecit: Quid vobis videtur?* Hic verò Nifanius, sublato plausu, *Egregium*, inquit, *presidentia & directionis argumentum!* Imò verò egregius tu impostor es, qui ex eo, quod Carolus Rex se Episcoporum subjecit judicio, supremum Concilij *Praesidem & judicem* falsò tuis persuades: cum Praesidis & judicis sit in suis Concilijs ferre sententiam, deinde primò subscribere, uti Legati Pontificis, & cæteri ex suâ ordinis dignitate & sessione fecerunt. Quin dum Carolus ad Episcopos inquebat: *Quid vobis videtur?* satis ostendit se id omnium judicio Episcoporum tribuere.

Unde tu hic denuò deliras. Fundamentum enim Catholicorum, assentientium penès Episcopos esse judicium decisivum in Concilijs, tibi subvertendum erat, quod illi multis revincunt ex Scriptura Act. 20. Eph. 4. Joan. ult. Jerem. 3. Deinde ex Concilijs, & consuetudine Ecclesiae, quæ est optima Scripturarum interpret. Nam in omnibus Concilijs ab Apostolorum tempore celebratis, hic ordo servatus, ut soli Episcopi fuerint judices, unde ante omnes etiam subscripserunt. Hinc ex Chalcedonensi Concilio, Clerici, Monachi, & laici expulsi, paucis exceptis, quos Episcopi secum duxerant. Et cum in eodem Concilio pro Dio-scoro Monachi & laici ingressi essent, Patres exclamarunt: *Mitte foras superfluos, Concilium Episcoporum est.* Hæc & Patrum sententia, Cypriani Epist. ad Jubai. Hilarij lib. de Synod. Ambrosij Epist. 32. Ruffini lib. 10. hist. Athanasij Epist. ad solit. vit. agent. Horum una vox Concilia Episcoporum esse. Nec aliter Christiani Imperatores ac Reges sensere, quibus vos hæretici tribuitis potestatem, quam illi nunquam agnoscere, neque affectarunt. Quocirca Theodosius junior Imperator Epistola ad Ephesinam Synodum: *Illicitum est eum, qui non sit in ordine sanctissimorum Episcoporum, Ecclesiasticis immisceri tractatibus.* Uti hæc

NN

supra

supra ex Constantini M. & Theodosij senioris, & Valentiniani Imperatorum exemplis retulimus. Imò verò, cum Carolus M. id Constantini M. suum esse voluerit, Capitularium lib. 6. c. 301. *Mihi homini constituto, de huiusmodi rebus non licet habere auditorium Sacerdotum*: quod est Sacerdotum causas dijudicare: Quomodo quis sibi persuadere poterit, Carolum M. sibi supra omnes Episcopos in causa fidei iudicium sumpsisse? idque in tam subtili quaestione, quæ de filio Dei adoptivo agitabatur. Igitur etsi auditor arbiterq; rerum gestarum assederit, non tamen iudex cum suffragio decisivo: quemadmodum Act. 15. *Convenerunt Apostoli & seniores videre de verbo hoc*: Apostoli videlicet, ut iudices ad definiendum, Presbyteri ad consultandum, plebs & laici ad audiendum: ita *Episcopi* in hoc Concilio *ad decidendum*, *Doctores* quos Carolus ex Britannia ob id evocavit *ad consultandum*, cæteri *ad audiendum*. Proinde, cum *Episcopi* ejus Synodi, sententiam suam perscripserint Elipando ut *iudices*, Carolus ad eundem scripsit ut Synodi *protector & defensor*.

At scio, vestra est hæresis, omnem potestatem Ecclesiasticam, & jurisdictionem spirituales tollere ex Ecclesia; & unam tantum potestatem statuere in politico Principe, qui *Sacra* juxta, ac *Civilia* administret, decernatque, seu per se, seu per ministros suos. Hinc supremum iudicium rerum Ecclesiasticarum vobis est penes Reges & Principes, & Magistratus politicos: hinc etiam illa confusio in vestra Lutherana ecclesia, ut tot sint ritus diversi, & tam multiplex religio, & tam varia secta, quam hæc politicus Princeps vult esse diversa. Quàm verò ordinata & pulchra *Hierarchia* in *Catholica Ecclesia*? quod velex hoc Francofurtensi Concilio recognoscet: dum ad Pontificis iudicium sese Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, Sacerdotes & Doctores, unà cum Carolo Magno, tanquam ad unius machinæ rotam commovent, ne vel in uno dogmate Elipandi hæresis, concordiam religionis dissolveret: hæc forma regendi cœpit, crevit, & stetit ad hunc diem Catholica Ecclesia.